

Проанализированы показатели реализации потребности в саморазвитии и удовлетворении основных потребностей у групп женщин с высоким и низким уровнем тревоги.

Ключевые слова: самоактуализация личности, саморазвитие личности, уровне тревожности, женщины среднего возраста.

УДК 159.9

Наталія Ігорівна ТЄВЯШОВА,

слухач магістратури

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Алла Андріївна ШИЛІНА,

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри соціології та психології факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

СПЕЦИФІКА ІНТУЇЦІЇ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Представлено результати дослідження особистісної переваги використання/невикористання інтуїції в ситуації вибору у хлопців та дівчат юнацького віку.

Ключові слова: інтуїція, інтуїтивна здібність, хлопці, дівчата.

Інтуїція як пізнавальна здібність володіє такими рисами: несподіванка знаходження вирішення поставлених проблем, неусвідомленість шляхів вирішення, безпосередність досягнення істини на сутнісному рівні об'єктів [1].

Інтуїцію часто пов'язують: з інстинктом, або інстинктивної здогадкою, з прямим, безпосереднім розсудом істини, з відсутністю причин або посилок, що призводять до того чи іншого результату інтелектуальної діяльності, з раптовістю і швидкістю знаходження правильного рішення, з розривами і скачками в послідовних етапах переробки інформації, з наявністю неусвідомлюваного досвіду [2].

Інтуїцію нелегко аналізувати, однак процес її прояву все ж можна описати.

Перш ніж вирішити задачу, індивід повинен зрозуміти її умови. Як тільки перед індивідом постає мета знайти невідоме способом, який раніше не застосовувався, постає проблемна ситуація, вирішення якої є можливою наявністю акта інтуїції [3].

Однак багато аспектів проблеми інтуїції залишаються недостатньо вивченими. Це визначається, з одного боку, складністю самого феномена інтуїції, його багатогранністю і різноманітністю трактувань

даного явища, з іншого – недостатністю досліджень, присвячених безпосередньо вивченню процесів інтуїції в силу домінування раціоналістичних тенденцій [4].

Роль інтуїції особливо велика там, де необхідний вихід за межі звичайних прийомів пізнання на основі логіки для проникнення в область ще непізнаного, особливо в екстремальних, неординарних ситуаціях і ситуаціях обмеженого часу. Вона є процесом, аналогічним інстинкту, з тією різницею, що інстинкт є цілеспрямованим імпульсом для здійснення деякої високо складної дії, тоді як інтуїція являє собою сприйняття результату несвідомого і цілеспрямоване розуміння вкрай складної ситуації. З огляду на цю позицію, допустимо розглядати інтуїцію як оптимальний спосіб знаходження найбільш вірного рішення в процесі прийняття рішень на будь – якому рівні в умовах багатофакторності і підвищення інформаційної складності в сучасній дійсності [2].

Без застосування механізмів інтуїції буває важко продовжити дію, дати пояснення явищу. У цих механізмах з'єднуються пояснення і розуміння. Вони стають тісно взаємопов'язаними.

Опитувальник інтуїтивного стилю Епстайна (інша назва «Раціональний – Досвідчений») – спрямований на вимірювання ступеню орієнтації на раціональні або інтуїтивні способи вибору.

Інтуїтивний пізнавальний стиль розуміється С. Епстайном як стійка перевага спиратися на інтуїтивне пізнання в якості основи для рішень і дій. На відміну від традиції розглядати когнітивні стилі як біполярні конструкти Епстайн передбачає, що інтуїтивний пізнавальний стиль є унімодальним, незалежним виміром стильових особливостей людини і не пов'язаний з аналітичним стилем (розуміється як перевага розгорнутого логічного міркування і аналізу). Готовність і вміння використовувати інтуїцію вивчалися в психології в двох планах – інтуїтивного мислення та особистісної здатності.

Результати статистичного аналізу даних, що були отримані у дослідженні показників інтуїтивного стилю дівчат та хлопців підліткового віку надано у таблиці 1.

Таблиця 1

Показники інтуїтивного стилю дівчат та хлопців ($M \pm m$)

Шкала	1 група (дівчата)	2 група (хлопці)	t	p
Інтуїтивна здібність	33,71 $\pm$ 0,92	29,75 $\pm$ 0,98	2,07	0,05
Використання інтуїції	30,35 $\pm$ 0,88	30,85 $\pm$ 0,95	0,39	–

Отже, за шкалою «Інтуїтивна здібність» показник в першій групі дорівнює $33,71 \pm 0,92$, в другій групі цей показник склав $29,75 \pm 0,98$. Вірогідно більші показники реєструються в групі дівчат при $p \leq 0,05$. Це дає змогу стверджувати, що представники першої досліджуваної групи – дівчата в більшій мірі мають здатність до інтуїції ніж хлопці. Тобто, дівчата в більшій мірі мають здатність щось розуміти або знати без будь-якої раціональної на це причини.

Показники обох груп за шкалою «Використання інтуїції», не виявили вірогідних відмінностей (у першій групі – $30,35 \pm 0,88$ та $30,85 \pm 0,95$, у другій групі).

Таким чином, за результатами дослідження показників інтуїтивного стилю дівчат та хлопців підліткового віку можна зробити висновок, що дівчата вірогідно більш схильні до інтуїції, тоді як можливість використовувати інтуїцію притаманна як хлопцям так і дівчатам практично в однаковій мірі.

Список бібліографічних посилань

1. Алексеев П. В. Философия в схемах и определениях: учеб. пособие. М. : Проспект, 2012. 253 с.
2. Переверзева Н. Ю. Интуиция в принятии решений как форма познания и уникальная субъективная способность. *Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 7. Философия. Социология и социальные технологии*. 2008. № 2(8). С. 228–232.
3. Сергиенко И. О. Роль интуиции как необходимый атрибут восприятия реальности. *Вестник Кемеровского государственного университета*. 2014. № 2. С. 238–240
4. Фейнберг Е. Л. Две культуры. Интуиция и логика в искусстве и науке. Фрязино : Век 2, 2004. 288 с.

Одержано 28.03.2019

Представлены результаты исследования личностного преимущества использования/неиспользования интуиции в ситуации выбора у лиц юношеского возраста.

Ключевые слова: интуиция, интуитивная способность, мальчики, девочки.